

Stolpverk Norden och Hantverkslaboratoriet bjuder in till;

Konferens om stolpverksbyggande

Fredag – söndag 3-5 februari 2023

Trädgårdens skola, Mariestad

Nu är det dags igen för en lite större tillställning till främjande av kunskapen om stolpverk och träbyggnation i stort. Stolpverk är en både historisk och modern byggnadsteknik där stommen byggs av stående, liggande och snedställd timmer och hålls ihop av träförbindningar. Denna konferens kommer ha ett stort fokus på den praktiska tillämpningen, på historiska byggsystem, på skog, hållbarhet och framtida stolpverksbyggande. Det blir många föreläsningar och olika former för praktiska demonstrationer, mingel och open mic sessioner där alla deltagare får möjlighet att vara delaktiga. Dessutom blir det montage av ett praktiskt byggprojekt av delar som deltagarna tillverkat och medtagit.

Välkomna önskar Styrelsen i Stolpverk Norden i samarbete med Hantverkslaboratoriet!

Ulrik Hjort Lassen
Henrik Larsson

Johannes Kästel
Markus Skyttner

Johannes Kabell
Sara Thorn

Oskar Sjölander
Magnus Frimer Larsen

Program

Fredag 3 februari 2023

11.30 – 13.00 Registrering och lunch

Registrering sker på översta våningen i Aulan i Trädgårdens skola och i samband med detta serveras lunch.

13.00-13.15 Presentation av programmet. Ulrik Hjort Lassen

13.15-14.45 Community building projects

Att bygga tillsammans är både roligt, effektivt och lärorikt. Historiskt har vi varit tvungna att hjälpas åt med större byggprojekt. I Norge kallas det dugnad och i Sverige förekommer begreppen bygg-gille och ating. Idag är det en möjlighet att lära av varandra och utväxla erfarenheter och idéer. Moderator; Johannes Kästel

- **Introduktion samt svenska historiska gemensamhetsskapande byggprojekt.**
Johannes Kästel, Järna Bjälklag AB
- **TFG's Community Building Workshops (ENG)** - and how this program supports member education and strengthens the community.
Eric Howard, Executive Director TFG.
- **Kesurokai - "att hyvla tillsammans"** (ENG). En japansk-europeisk hantverksutväxling under byggnation av stolpverkskonstruktioner med enbart handverktyg.
Hannes Schnelle, Master Carpenter, Wandergeselle och Kesurokai-huvudarrangör.

14.45-15.15 Fika

15.15-17.15 Skandinavisk stolpverkstradition – byggsystem inklusive påritning

Hur ser den skandinaviska stolpverkstraditionen ut? Vilka metoder och byggsystem används i de olika traditionerna? Här presenteras ett axplock av exempel från vårt levande skandinaviska kulturarv. Moderator: Ulrik Hjort Lassen

- **Trøndersk sperreverk** Historik, utbredning, materialval, uppmärkning, bygg- och resningsprinciper. *Johanna Henriksson, timmertant, Byggningskultur Rönngården Jämtland*
- **Halländska korsvirkeshus** Erfarenheter från restaurering och nybyggnation av sydsvenska korsvirkeshus. *Sten Nilsson, timmerman, Snickarnilsson, Halland*
- **Skiftesverk** Nybyggnation av skiftesverksbyggnader i Skåne. *Jakob Nilsson, timmerman, Gögalunds såg & hantverk, Skåne.*
- **Dansk bindingsværk (ENG)** Nybyggnation av danskt korsvirke med danska/tyska påritningsmetoder. *Rasmus Bjørn, tømrer och wandergeselle, Bjørns træværk og restaurering APS, Nordsjælland, Danmark.*

- 17.30-19.00 **Demonstrationer, verktygsloppis, mingel med pub och mini-mässa**
Varmhallen, Bygg-gården.
- Demonstrationer av bland annat: Japansk slipning, påritning/tillverkning franskt lås, Scribe rule layout och tillverkning, dymlingstillverkning. Har du något du vill visa/demonstrera anmäl gärna i förväg till henrik.larsson@conservation.gu.se
 - Verktygsloppis – Har du verktyg att sälja så ta med dem. Bord finns på plats. Anmäl gärna i förväg till johannes@kswoodcraft.se
- 19.00- **Middag** på Trädgårdens skola, Aulan. Catering från Sill & Dynamit. Försäljning av öl och vin samt alkoholfritt.
- 20.00 **Open mic + pub**
- Efter att vi ätit finns chans för dig som deltagare att visa upp egna projekt. Måste inte vara stolpverk!
 - Förbered genom att skicka in anmälan samt en kort presentation i PPT, google slides eller bilder till Sara Thorn genom epost till saratrollet@hotmail.com
OBS! max 10 min.

Lördag 4 februari 2023:

- 8.30 – 9.30 **Tema Vägguppbyggnad.** Aulan.
I Sverige behöver stolpverk kläs in och isoleras för att kunna användas som bostad/fritidshus eller till exempel verkstad. Hur görs detta på ett bra sätt, så stolpverket fortfarande får synas och utan att bygga två väggar? Moderator: Johannes Kabell
- **Tillverkning av egna väggelement** - för att effektivt och hållbart väderskydda och färdigställa en nybyggd stolpverkskonstruktion.
Johannes Kabell, Timmerman, Kroksjöns trähantverk, Unnaryd.
 - **The Perfect House.** Ett nygammalt byggkoncept med stolpverk, lersten, vasstak och hampakalk.
Michael Andersén, Byggmästare, Byggnadshantverk i Helsingborg AB.
 - **Konservfabriken.** Tanker kring platsbyggd inklädnad och färdigställande av stolpverksbyggnad på Klädesholmen.
Mats Anderses, projektledare, Garpenbergs såg AB, Tjörn.
- 9.30-10.00 **Fika**
- 10.00-12.30 **Internationella påritningssystem/referenssystem.** Aulan.
Att bygga stolpverk kräver ett bra system för layout och påritning. Det finns ett flertal olika metoder och system från olika traditioner, som till viss del är lika och i andra delar olika. Moderator: Ulrik Hjort Lassen
- **Påritningsöversikt.** Översiktlig genomgång av de olika påritningssystem, hur de används och i vilka typer av konstruktioner.
Ulrik Hjort Lassen, timmerman och hantverksforskare, Ulrik Hjort Lassen AB
 - **Piquer au plomb.** Nybyggnation av fransk stolpverkskonstruktion med traditionella franska påritningstekniker och byggsystem.

Magnus Frimer Larsen, tømrer, Danmark

- **Fullskalig layout med kantlinjer som referens.** Ett påritningssystem inspirerat från Rupert Newman (English scribe) och som idag används i undervisningen på bygghantverksprogrammet i Mariestad.

Andreas Björk, träbyggnadshantverkare och lärare i Mariestad.

- **A short history of Square Rule.** (ENG)

Adam Miller, Timber Framers Guild

- **American Scribe rule** (ENG). Building timber frames with wild, organic log forms.

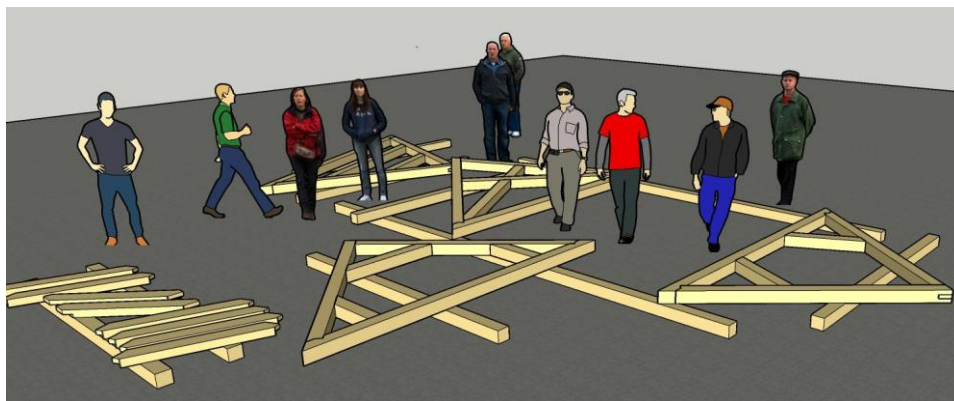
Adam Miller. Timber Framers Guild.

12.30-13.30 **Lunch** Trädgårdens skola

13.30-14.30 **Årsstämma Stolpverk Norden**, Aulan. Alla medlemmar är välkomna!

15.00 –19.00 **Montering av det gemensamma Stolpverksprojektet + Diverse parallellt pågående aktiviteter.**

- **Demonstrationer**
- **Verktysloppis** – Har du verktyg att sälja så ta med dessa. Bord finns på plats.
- **Mingel med pub**
- **Mini-mässa i byggstudenternas Varmhall**
- **Pub** från 16.00

19.00 **Middag** på Trädgårdens skola, Aulan. Catering från Sill & Dynamit. Försäljning av öl och vin samt alkoholfritt.

20.00 **Open mic + Pub**

Efter att vi ätit finns chans för dig som deltagare att visa upp egna projekt. Måste inte vara stolpverk! Vi inleder med några föredrag av våra amerikanska gäster. Ta med några bilder på ett minne och förbered en kort presentation (**OBS max 10 min**). Anmäl i förväg till Sara Thorn; saratrollet@hotmail.com.

Söndag 5 februari 2023:

9.00 – 10.20 **Skog, virke och framtida träbyggande**

Skogen är en het fråga i dagens samhälle. Stolpverk byggs av massivt trä från högkvalitativt virke, dvs i låg grad processat virke med få transporter. Kommer det att finns sådant virke att tillgå i framtiden? Kan stolpverk vara en av lösningarna för framtida hållbart byggande? *Moderator: Johannes Kästel*

- **Vart är vi på väg i det moderna byggandet?** Trendspaning om Hållbarhet, återbruk, ökad användning av trä.

Dan Wilhelmsson & Niklas Carlén, Wingårdhs Arkitekter

- **Rundvirke/sågat virke, olika möjligheter** – belyst utifrån forskning i Japan och Sverige – möjligheter framåt – eller – vilken kunskap behöver arkitekten för att stödja en bred hållbar utveckling inom helträbyggande.

Karin Löfgren, Arkitekt och hållberhetsstrateg, AIX Arkitekter

- **Levande skog, levande samhällen** – arkitektur som drivkraft för att läka system.

Pi Ekblom, arkitekt, grundare Gaia Arkitektur.

10.20-10.50 **Fika**

10.50-11.10 **Skog, virke och framtida träbyggande (forts)**

- **Plockhugget virke.** Svenskt virke från kalhyggesfria skogar genom klimatanpassat skogsbruk. *Annevi Sjöberg, Plockhugget AB*
- **Skogsportalen.** En marknadsplats för nischade skogsprodukter. *Rickard Troeng, Skogsportalen AB*

11.30-12.30 **How to develop a timber frame business**

- Tedd Benson är en välkänd profil inom stolpverkshantverket i USA. Han har varit djupt involverad i det uppsving som detta hantverk fått på andra sidan Atlanten och är en av grundarna till Timber Framers Guild of North America. Förutom att han är författare till flera böcker om stolpverk så är han även en framgångsrik företagare. Han berättar om sitt företagande - med stolpverk som kärnverksamhet. *Tedd Benson, Unity Homes / Bensonwood*

12.15 **Gruppfoto med alla deltagare**

12.30 **Konferensen avslutas + lunch.** Vi bjuder vi på en snabb lunch innan hemfärd!

13.30- **Tour de tower. Studiebesök.**

Efter konferensen finns det möjlighet att följa med Mattias Hallgren på studiebesök till Kinne Vedums kyrkvind och kanske någon klockstapel. Transport i egna bilar.

Praktisk information

Plats; Trädgårdens skola, Magasinsgatan 4, Mariestad

Tid; 3-5 februari 2022

Avgift; 2.000:- + moms för medlemmar i Stolpverk Norden, övriga 2500:- + moms. Studerande 1200:- + moms. Studentlegitimation måste uppvisas vid registrering!

Anmälan. Klicka på nedanstående län eller kopiera in länken i din webbläsare och fyll i uppgifterna!

<https://response.questback.com/ntverkwestum/ue3gbfoctc>

Har du frågor kontakta Henrik Larsson på Hantverkslaboratoriet på henrik.larsson@conservation.gu.se eller telefon 070-5299941

Tips på boende; I Mariestad finns flera hotell samt vandrarhem; <http://www.vastsverige.com/mariestad/bo/allt-boende-listningssida/>